

Per e-mail verstuurd

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van
Accountants
De heer K. Douma
Postbus 242
2130 AE HOOFDORP

Datum 26 augustus 2024
Ons kenmerk SnBa-24082527
Pagina 1 van 3
Betreft Reactie AFM op consultatiedocument
'Kwaliteitsmanagement eerste tranche'
(Consultatie ISQM 1 VAO)

Geachte heer Douma,

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft kennisgenomen van het door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) geconsulteerde document 'Kwaliteitsmanagement eerste tranche' (consultatiedocument). De AFM staat kritisch tegenover de principiële keuze die met het consultatiedocument wordt ingeslagen om de *International Standards for Quality Management (ISQM)* in beroepsreglementering te implementeren. Daarom wil de AFM hierbij graag haar reactie geven op de eerste tranche van het voorstel van de NBA. Hierna geven wij allereerst onze overkoepelende reactie op de richting die wordt ingeslagen, daarna wordt inhoudelijk ingegaan op de voorgestelde wijzigingen van de Verordening Accountantsorganisaties (VAO).

Implementatie van vereisten voor accountantsorganisaties uit ISQM vergt borging maatschappelijk belang door middel van een publiek en parlementair wetgevingsproces

De AFM meent dat vereisten voor accountantsorganisaties het maatschappelijk belang moeten dienen. De AFM ziet een risico dat bij de opname van vereisten voor accountantsorganisaties in beroepsreglementering het maatschappelijk belang niet altijd parallel loopt met de aan de NBA op grond van de Wet op het accountantsberoep (Wab) toegekende taak van het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van accountants, waardoor aldus sprake kan zijn van belangenverstrengeling. Daarom is het standpunt van de AFM dat het onverstandig en onwenselijk is om onder het huidige proces van totstandkoming van beroepsreglementering vereisten voor accountantsorganisaties uit ISQM te implementeren in beroepsreglementering. De AFM acht het vanwege het maatschappelijk belang wenselijk dat ISQM – in zijn geheel of ten dele – wordt geïmplementeerd bij wet of algemene maatregel van bestuur.

ISQM is de opvolger van de *International Standards on Quality Control 1 (ISQC1)*. Zoals aangegeven in de Nota van Toelichting bij het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta), zijn kernelementen uit ISQC1 in 2006 overgenomen in het Bta.¹ De AFM meent dat ISQM een goede verfijning van ISQC1 is, doordat het

¹ Nota van Toelichting bij het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Staatsblad 2006, 380, p.19/20).

Datum 26 augustus 2024
Ons kenmerk SnBa-24082527
Pagina 2 van 3

accountantsorganisaties meer handvatten geeft over hoe ze kwaliteitsmanagement kunnen versterken, wat daarbij kan bijdragen aan het borgen en verhogen van de kwaliteit van wettelijke controles, en in de nabije toekomst de kwaliteit van assurance-onderzoeken van duurzaamheidsrapportering. De AFM zou daarom graag zien dat ISQM ook in zijn geheel of ten dele wordt geïmplementeerd in Nederlandse wet- en regelgeving.

Daarnaast vragen wij ons af of het opportuun is op dit moment dergelijke voorstellen voor beroepsreglementering door te voeren. De minister van Financiën wees in zijn appreciatie op de slotrapportage van de Kwartiermakers Toekomst Accountancysector ten aanzien van de NBA als publiekrechtelijke organisatie met verordenende bevoegdheden onder meer op de conclusie van de Kwartiermakers dat een toenemende onafhankelijkheid van de NBA ten opzichte van de accountants die haar leden zijn en ten opzichte van de accountantsorganisaties die bijdragen aan haar werkzaamheden wenselijk is.² Daarbij geeft de minister aan dat dit de vraag oproept in welke mate de NBA in staat is om de maatschappelijke belangen te behartigen en de beroepsuitoefening te bevorderen. Daarom heeft de minister aangekondigd dat hij als systeemverantwoordelijke voornemens is te onderzoeken of de kwaliteit van het huidige stelsel van beroepsreglementering voldoende geborgd is, en of hierin verbetering noodzakelijk is. Juist vanwege de eerdergenoemde zorgen van de AFM over de borging van het maatschappelijk belang in het beroepsreglementeringsproces voor dergelijke belangrijke onderwerpen als vereisten voor accountantsorganisaties, lijkt het de AFM passend om dit onderzoek af te wachten alvorens dergelijke voorstellen het proces van beroepsreglementering te laten doorlopen.

Onduidelijkheid over relatie tussen kwaliteitsmanagementsysteem en stelsel van kwaliteitsbeheersing in de Verordening Accountantsorganisaties

De voorgaande opmerkingen over het standpunt van de AFM over waar en hoe ISQM geïmplementeerd zou moeten worden buiten beschouwing latende, wenst de AFM hierbij toch enkele inhoudelijke opmerkingen te plaatsen.

In deze consultatie van de eerste tranche van de implementatie van ISQM in beroepsreglementering, wordt gevraagd om reflectie op het voorstel tot aanpassing van de VAO. Dat voorstel tot aanpassing van de VAO is opgenomen in de niet genummerde bijlage op pagina 135 e.v. van het consultatiedocument, getiteld: *Doorlopende tekst VAO na wijzigingen*.

De NBA stelt voor hoofdstuk 2 van de VAO te laten luiden: *Stelsel van kwaliteitsbeheersing*. In het daarin opgenomen artikel 2 wordt gesproken over het kwaliteitsmanagementsysteem, waarbij is aangegeven dat het kwaliteitsmanagementsysteem het stelsel van kwaliteitsbeheersing uit artikel 18 van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) omvat. Daarmee is het kwaliteitsmanagementsysteem breder dan het stelsel van kwaliteitsbeheersing. Aangezien de titel van een hoofdstuk in wet- en regelgeving bepalend is voor de scope van hetgeen in een hoofdstuk kan worden opgenomen, zou de titel van dat hoofdstuk volgens de AFM breder moeten luiden om de lading te dekken.

² Kamerstukken II, 2023/24, 33977, nr. 47, p.5/6.

Datum 26 augustus 2024
Ons kenmerk SnBa-24082527
Pagina 3 van 3

De AFM meent dat in de VAO een definitie of omschrijving van kwaliteitsmanagementsysteem moet worden opgenomen, om duidelijk te maken waar de verordening wel en niet op ziet. Des te meer daar het de bedoeling is om onder deze aangepaste VAO de standaarden voor kwaliteitsmanagement via Nadere Voorschriften op te nemen; het is daarvoor benodigd dat duidelijk is waarover hieronder nadere regels mogen worden gesteld. Mede door het ontbreken van een dergelijke definitie of omschrijving, is het voor de AFM onduidelijk hoe het kwaliteitsmanagementsysteem en stelsel van kwaliteitsbeheersing zich tot elkaar verhouden.

Tot slot

De AFM verneemt graag of de NBA na deze consultatie van de eerste tranche van het consultatiedocument voornemens is om de ingeslagen richting te continueren. Daaraan gekoppeld treedt de AFM graag in gesprek met de NBA en het ministerie van Financiën over de wijze van implementatie van ISQM in Nederlandse wet- en regelgeving. Daartoe stuur ik een afschrift van deze consultatiereactie naar het ministerie van Financiën.

Mocht u vragen hebben over onze consultatiereactie, dan kunt u contact opnemen met de heer Stefan Boersma (stefan.boersma@afm.nl, 020-797 2855).

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

H.L. van Beusekom
Bestuurslid
Bestuur

F.J.J.G. van den Hurk
Hoofd a.i.
Kwaliteit Accountantscontrole & Verslaggeving